SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 24 MAART 1938

KOM JE NOU OF KOM JE NIET?

HET SPOOK IN DEN SCHOORSTEEN

DOOR

V. LATTE

IESJE, Hans en Kaatje zaten dicht tegen elkaar aangedrongen in een hoek van de kamer.

De boomen en struiken begonnen al aardig te botten en het was al ettelijke dagen zoo warm geweest, dat de kachel in de kamer uit was.

„Ik weet," zei Liesje, die een echte wijsneus was, „waaróm vader de kachel heeft laten uitgaan."

„Ik ook," zei Hans, „omdat het té warm is en we zuinig moeten zijn met de kolen."

„Lekker niet," zei Liesje. „De schoorsteen moet gerepareerd worden. Die is stuk."

„Nietes," zei Hans.

„Welles," kaatste Liesje terug. „En dan is er nóg iets."

„Wat dan?" vroeg Kaatje nieuwsgierig.

„Krijg ik dien mooien knikker van je als ik het zeg?" vroeg Liesje.

„Poeh, ik weet het tóch wel. Vader wil dat gat dichtmaken dat onder in die groote plaat zit. Het roet valt er door."

„Ja," zei Liesje, „maar er is nog veel meer. Weten jullie ook waaróm dat roet er door valt?"

„Van den wind," zei Hans. „Wat anders?"

„Nee," zei Liesje heel gewichtig. „Want gisteren heeft het heelemaal niet gewaaid en toch lag er een massa roet op den grond."

Toen Liesje zag dat de spanning bij haar broertje en zusje het hoogtepunt had bereikt, knikte ze nogmaals gewichtig en, terwijl ze haar oogen onafgebroken gevestigd hield op de kachel en wat daar onmiddellijk achter lag, fluisterde ze:

„Er zit i e t s in den schoorsteen! Echt!"

En ze knikte zoo vinnig, dat haar blonde krullen om haar oortjes heen en weer vlogen.

„Ja," zei Hansje geringschattend, „natuurlijk zit er iets. Roet!"

„O nee," zei Liesje. „Iets heel anders. Iets dat je niet kunt zien, maar wel hooren. Het moet iets heel griezeligs zijn. Een spook."

Hansje en Kaatje zaten Liesje sprakeloos aan te kijken en Kaatje schoof wat dichter naar Hansje toe. De kleine jongen was nu een en al belangstelling en hij haalde een grooten glazen stuiter uit zijn zak en bood hem Liesje met een gul gebaar aan.

„Die mag je hebben," zei hij royaal. „Zei je daarnet niet iets over een spook?"

„Ja, een echt spook. Als het prins Vuuroog maar niet is, die aan de dwergen is ontsnapt en toevlucht heeft gezocht in ónzen schoorsteen."

„Dat jok je," zei Hans, „want dat van Vuuroog heb ik gisteren gelezen in dat leuke prentenboek, dat boven op de kast ligt. Dat was een sprookje. Prins Vuuroog bestaat niet. Je probeert ons maar wat wijs te maken en...."

Maar Hans hield plotseling op met spreken en werd een tikje bleeker om zijn neus. Daar ritselde iets in den schoorsteen. Het ritselen ging daarna over in een schurend geluid van iets scherps over ijzer en plotseling klonk er een zacht plofje in de dikke horizontale plaat, die den onderkant van den schoorsteen afsloot en een roetwolkje kwam de kamer binnen.

„Het spook," gilde Liesje.

Kaatje begon op haar beurt te gillen en Hans sprong op en vluchtte naar de deur van de kamer. Liesje en Kaatje stonden al te bibberen in de gang.

„Sluit de deur," fluisterde Liesje. „Ik hoor niets meer."

„Dan gaan we terug," zei Hans. „De zware pook ligt naast de kachel."

„Nee," zei Kaatje, „ik ga niet meer in die kamer binnen. Laten we liever wachten totdat vader of moeder terug zijn. Het is veiliger. Ik houd niet van spoken."

De drie kinderen stonden in beraad. Hans had de deur van de kamer dichtgetrokken en hield de klink stevig vast.

„Liesje," fluisterde hij strijdlustig, „loop jij even tot in het halletje; daar staat de bezem."

„Ja," zei Kaatje angstig. „Toe vlug, Liesje. Zoodra het spook dien bezem ziet, springt het erop en verdwijnt regelrecht in de wolken."

Het moet iets heel griezeligs zijn.

Hans legde zijn oor tegen een paneel van de deur en luisterde, terwijl Liesje met den stok van den bezem in haar beide handjes door de gang kwam gesloft.

„Het is allemaal doodstil," zei Hans. „Zouden we niet eens naar binnen gaan?"

„Ajakkes, nee," gilde Kaatje. „Laten we hier op de gang blijven staan totdat moeder terug is, of Mientje, het meisje. Moeder zal het spook wel klein krijgen."

„Hallo, kinderen," riep plots een vriendelijke, klare stem, „wat staan jullie daar bij elkaar in de gang en voor die deur? En wat doe jij met dien bezem, Liesje?"

Het was moeder, en de drie kinderen vlogen dadelijk op haar af.

„Moeder, o, moeder! Daar in die kamer! U moest eens weten!"

„Niet allemaal tegelijk," zei moeder lachend. „Wat hebben jullie toch een kleur! Hebben jullie weer kattekwaad uitgehaald?"

„Moeder," zei Hans, „we zijn op de vlucht gegaan. Met z'n drie."

„Op de vlucht?" vroeg moeder nu verontrust. „Uit die kamer? Maar, kinderen, wat is er dan gebeurd?"

Hans en Kaatje keken beiden naar Liesje, die een kleur kreeg.

„Nou, Liesje," zei moeder. „Ik zie dat Hans en Kaatje je aankijken. Weet jij daar soms méér van?"

„Ja, moeder," gaf Liesje ten slotte aarzelend ten antwoord. „Er.... er.... zit een spook in die kamer. Een spook met groote oogen en een dikke, vurige tong."

„Ja," vulde Kaatje aan, „we hebben het duidelijk hooren beuken op die plaat onder aan den schoorsteen. En het heeft een massa roet naar beneden gegooid."

Moeder lachte, toen ze de opgewonden kindergezichtjes zag.

„Malle kinderen, jullie weten immers wel dat er geen spoken bestaan, behalve dan in boeken en sprookjes. Het zal wel de wind zijn geweest."

„Dat heb ik ook gezegd," zei Hans trots.

„Nietes," zei Liesje. „Er was heelemaal geen wind, moeder. Er zit heusch i e t s in die kamer."

„Nou," zei moeder, „dan zullen we spoedig zien wie van jullie gelijk heeft. Maar ik vrees dat jullie gedroomd hebben. Zet dien bezem maar rustig neer, Liesje. We kunnen dat „spook" zóó wel aan."

Hans, die wat dapperder was dan zijn zusjes, omdat hij ook een paar jaar ouder was en, zooals hij soms beweerde, een „halve man", liep naast moeder door de gang, maar de beide kleinere meisjes oordeelden het voorzichtiger moeder en Hans maar te vólgen.

Ze voelden hun hartjes bonzen, vooral toen moeder kordaat de klink van de deur opendraaide en zonder aarzelen in de kamer trad. Hans ging mee. Moeder keek rond, lachte en schudde het hoofd.

„Nou, waar is dat spook van jullie?"

„Is het er heusch niet, moeder?" vroeg Liesje, die het nu toch ook waagde in de kamer te komen. „O kijk, ziet u wel, moeder, kijk eens wat een massa roet er naar beneden is gekomen!"

„Ja," zei moeder, „daarom hebben we de kachel maar uitgelaten. Nu kan vader die plaat weer in orde laten maken. Haal jij even het blik en den veger, Liesje, dan kunnen we...."

Boem! Een plof op de plaat! Een krassen van klauwen op iets hards en tegelijkertijd een geluid, dat de beide kleine meisjes hals over kop naar de deur joeg.

Moeder was ook even geschrokken, maar toen begon ze opeens onbedaarlijk te lachen, tot groote verwondering van Hans, die zich heelemaal niet veilig voelde en het liefst zijn zusjes was gevolgd.

„O, o, o," lachte moeder, „wat een kleine deugniet. Roni.... Roni.... waar ben je?"

Het bleef een oogenblik heel stil, dan kwam nog meer roet door het gat van de plaat en, terwijl Hans met kloppend hart bleef staren op die plaat, zag hij in de opening eerst een paar pootjes verschijnen, dan een bolrond kopje met glinsterende oogjes en ten slotte de rest van het lichaam van Roni, het kleine poesje, dat snel door het gat wipte en zóó vol roet zat, dat je haast niets meer van de witte huid kon bemerken.

„Daar heb je het spook," lachte moeder. „Foei, Roni, dát had ik niet verwacht van je, dat je den kinderen zoo'n schrik zou aanjagen!"

Hans, Liesje en Kaatje gilden thans van pret, want het jonge katje zag er zoo potsierlijk uit met allemaal dat roet op zijn snoetje en zijn pootjes, dat je onmogelijk ernstig kon blijven.

„Nou, Kaatje," zei moeder, „het is jouw poesje. Jij hebt het cadeau gekregen, toen je jarig was, jij moet er nu maar voor zorgen, dat het „spook" weer toonbaar wordt. Loop er maar gauw mee naar de keuken."

En Kaatje nam de kleine Roni in haar handjes en droeg ze heel voorzichtig uit de kamer. Maar Liesje keek wantrouwend van het katje naar het gat in de plaat en al dat roet en toen ze zag dat moeder een dikke prop papier in het gat duwde, knikte ze alsof ze wou zeggen:

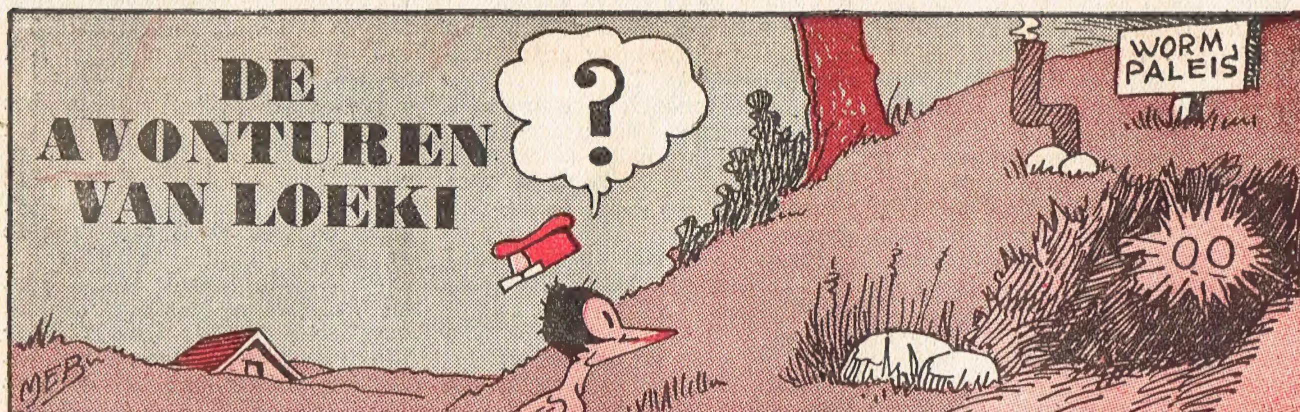
„Nou, zóó heb ik het toch maar liever. Je kunt immers nooit weten!"

Maar toen vader thuiskwam en het spookverhaal hoorde, heeft hij de opening stevig dichtgespijkerd en de kachel weer aangemaakt, zoodat een lustig vuurtje door den schoorsteen knetterde en alle gevaar voor „spoken" voor goed verdwenen was.

Maar sindsdien heeft de kleine Roni den bijnaam gekregen van „het spookkatje". En verdiend heeft de kleine guit dien zeker!

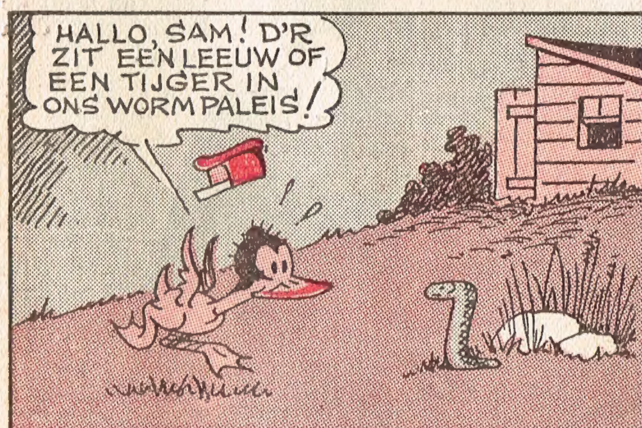

....want het jonge katje zag er zoo potsierlijk uit....

DE AVONTUREN VAN LOEKI
?
WORM PALEIS
MEB

OEF! WAT HEBBEN DIE OGEN ME DOEN SCHRIKKEN!

IK WED, DAT DAT MONSTER DAAR AL DE HELE WINTER WOONT!

HALLO, SAM! D'R ZIT EEN LEEUW OF EEN TIJGER IN ONS WORM PALEIS!

WORM PALEIS
MOET JE DIE OGEN EENS ZIEN!!

?
GLOEILAMPEN ZIJN NET WAT JE MOET HEBBEN, OM IN DAT PALEIS TE DWALEN!
'N SCHITTERENDE INVAL!!

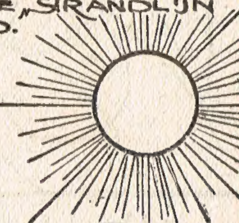
DE BRANDING-

AAN DE KUST ONTSTAAT DOORDAT DE HOGE GOLVEN VAN DE ZEE OP ENIGE AFSTAND VAN DE KUST ELKAAR INHALEN, OVER ELKANDER HEEN STORTEN EN DOOR ELKAAR HEEN WOELEN. HET SPREEKT VAN ZELF, DAT DIE BRANDINGSGOLVEN HUN SPOREN OP DE KUST NALATEN; IN NOORWEGEN KAN MEN OP SOMMIGE PLAATSEN GOED ZIEN, DAT DE ZEESPIEGEL GEDAALD IS; DAAR ZIET MEN DE BRANDINGSLIJN, DE „ZOGENAAMDE" STRANDLIJN VAN EEN VROEGERE TIJD BOVEN DIE VAN DE LATERE TIJD.

LICHTSTRALEN

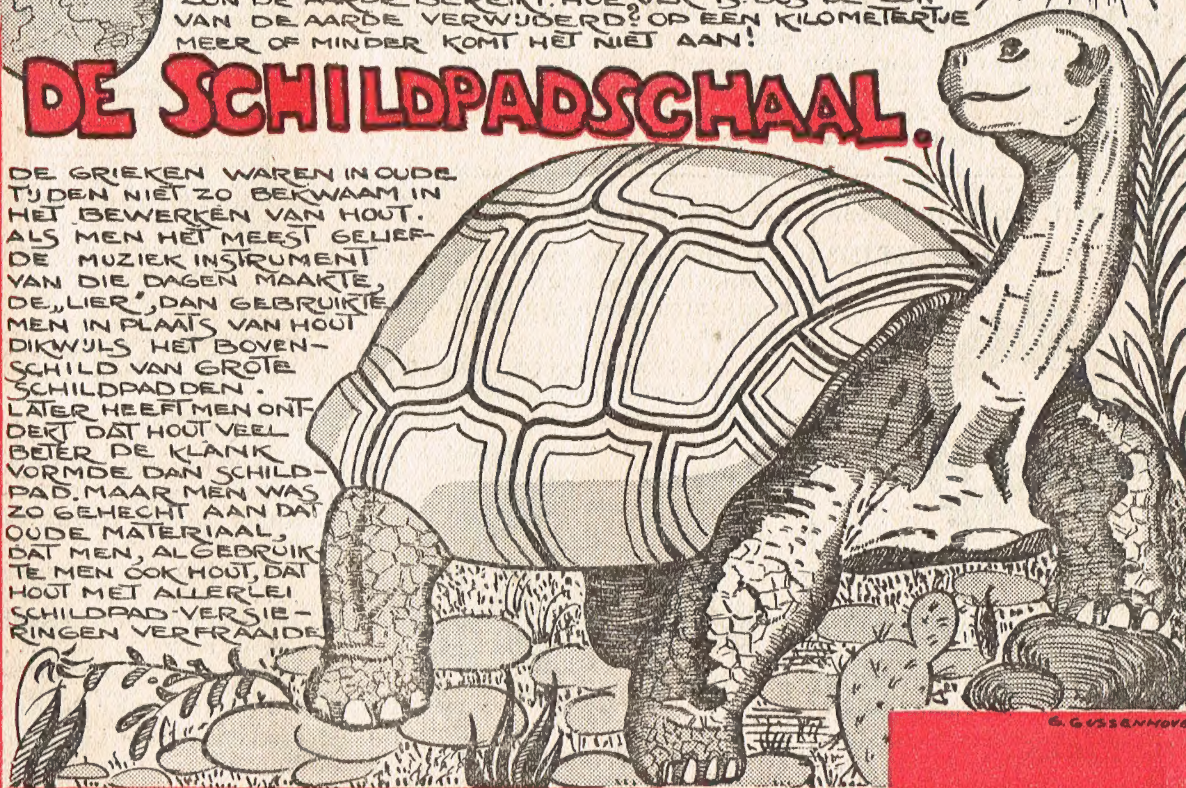

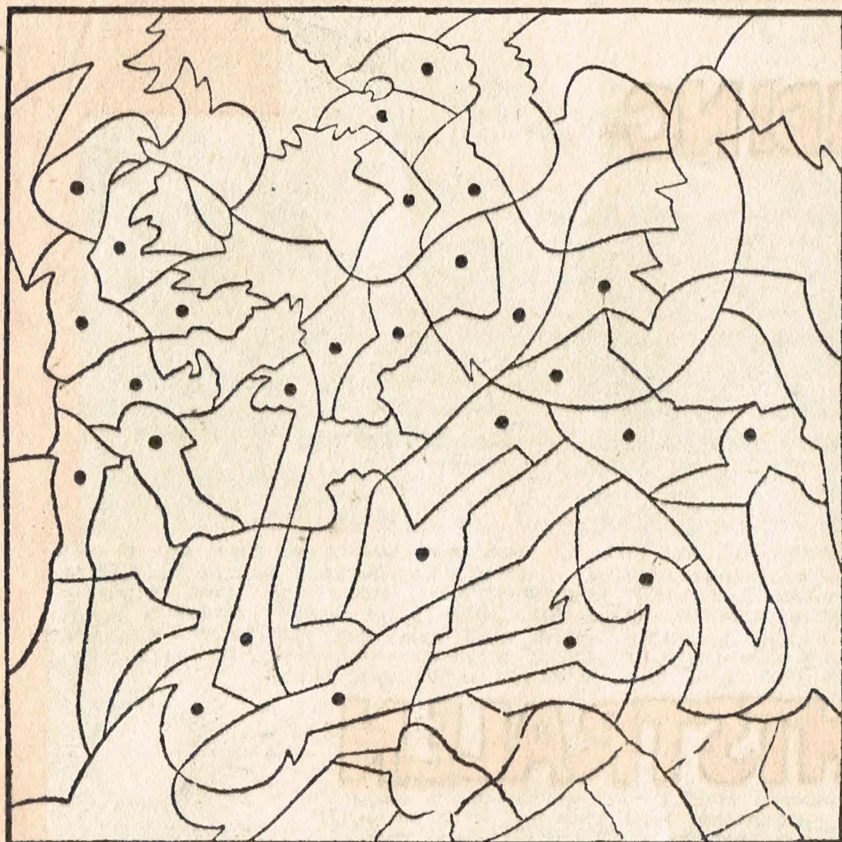
PLANTEN ZICH VOORT MET EEN SNELHEID VAN 300 000 K.M. PER SECONDE HET DUURT 8½ MINUUT – DUS 510 SECONDEN – VOOR HET LICHT VAN DE ZON DE AARDE BEREIKT. HOE VER IS DUS DE ZON VAN DE AARDE VERWIJDERD? OP EEN KILOMETERTJE MEER OF MINDER KOMT HET NIET AAN!

DE SCHILDPADSCHAAL.

DE GRIEKEN WAREN IN OUDE TIJDEN NIET ZO BEKWAAM IN HET BEWERKEN VAN HOUT. ALS MEN HET MEEST GELIEFDE MUZIEK INSTRUMENT VAN DIE DAGEN MAAKTE, DE „LIER", DAN GEBRUIKTE MEN IN PLAATS VAN HOUT DIKWIJLS HET BOVENSCHILD VAN GROTE SCHILDPADDEN. LATER HEEFT MEN ONTDEKT DAT HOUT VEEL BETER DE KLANK VORMDE DAN SCHILDPAD. MAAR MEN WAS ZO GEHECHT AAN DAT OUDE MATERIAAL, DAT MEN, AL GEBRUIKTE MEN OOK HOUT, DAT HOUT MET ALLERLEI SCHILDPAD-VERSIERINGEN VERFRAAIDE.

BONT ALLERLEI

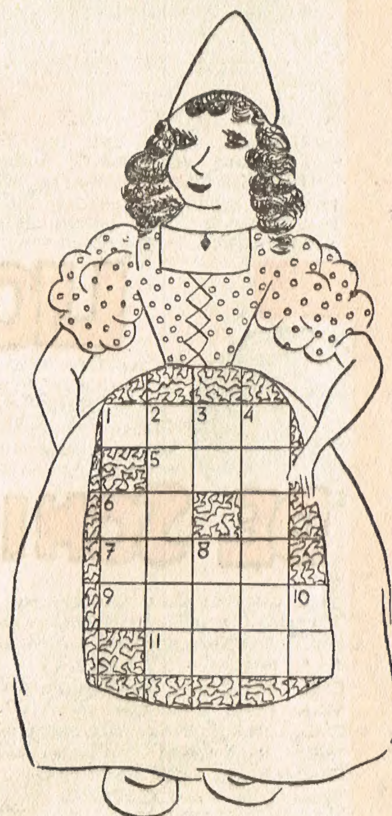

De omgekeerde wereld

Jantje heeft een leuke autoped gekregen en is in zijn schik. Maar vader voelt zich ook nog jong en speelt ook nog graag. En Jantje krijgt niet veel kans om te genieten van zijn geschenk. Denken jullie dat dit Jantje bevalt ? Zoek het maar eens uit en maak de hokjes met een puntje zwart.

Strikvragen

1. In welke zakken kan men niets dragen ?
2. Welk land staat niet op de kaart ?
3. Welke meester staat niet voor de klas ?
4. Welke vonk veroorzaakt nooit brand ?
5. Op welk ijs kan men niet schaatsen ?

Boerinpuzzle

Van links naar rechts:

1. Bekende vogel.
5. Ander woord voor: vod.
6. Wij.
7. Om negen uur ging moeder .... kijken of Kees al sliep.
9. Met een zucht van welbehagen kroop Karel in zijn.....
11. Is een flesch als er niets in is.

Van boven naar beneden:

2. Lekkernij voor kinderen.
3. Vul in de letters I en O.
4. Kan aan een gordijn zitten.
6. Dradenweefsel van een spin.
8. ³/₄ van bede.
10. Werktuig, dat de boer gebruikt om zijn land te eggen.

Oplossingen vorig nummer

WAAR IS DAT VARKENTJE?

DRIE-WOORDEN-REBUS 16

1. Luilekkerland (L-ui-lek-ker(s)-land).
2. Salamander (a)Sal(k)am-(va)ander(l).
3. Hinderlaag (H-in-d-er-(z)laag).

STRIKVRAGEN

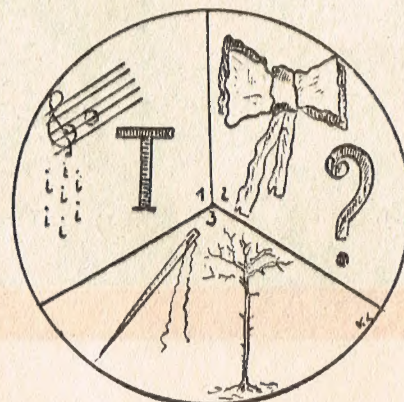
1. Luchtbellen of zeepbellen.
2. De pedaal.
3. Schoorsteen.
4. Piraat.
5. Instinkt.

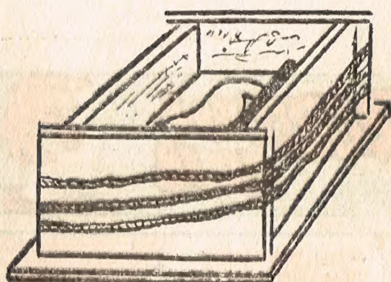
Drie-woorden-rebus 17

1. Het eerste woord beteekent iemand die te midden van een groep muzikanten alleen zijn instrument bespeelt.

2. Het tweede is een vraag, die gesteld wordt om iemand in de war te brengen.

3. Het derde is een gewas met naaldvormige blaren.

Fig. 1.

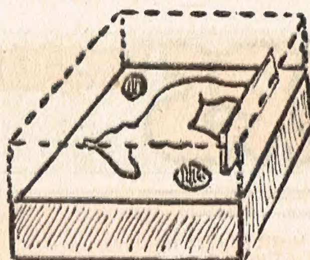
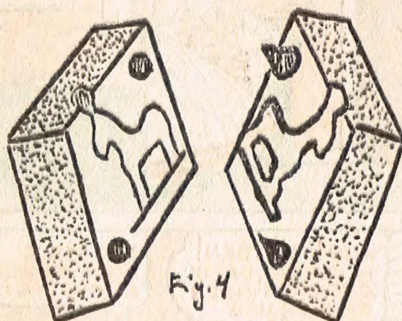

Fig. 3

Fig. 2

Fig. 4

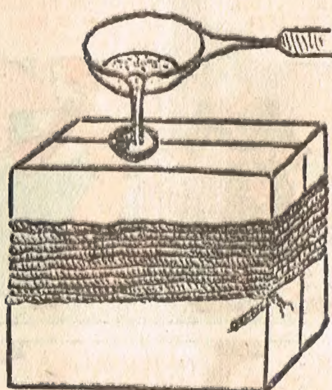

Fig. 5

Fig. 6.

GOED EN GOEDKOOP KNUTSELEN

Gipsvormen

Hiervoor heeft men noodig : een vijftal plankjes (losse plankjes van een sigarenkistje kunnen het best doen), touw (om de plankjes bij elkaar te houden), gips, een pannetje en het model. Ziehier hoe men te werk gaat.

1. De plankjes worden tegen elkaar aan gezet in den vorm van een bakje, dat groot genoeg is om 't model goed te kunnen opnemen. We hebben hier als voorbeeld een paard gekozen. Denk erom, dat de touwen er stevig omheen zitten (fig. 1). Dan wrijf je de binnenzijde goed met olie in, om eventueel vastplakken van gips te voorkomen.

Dit is nu de bekisting. Het model leg je 'r in en je giet inmiddels met water aangemaakt gips in het bakje, totdat het model voor de helft onder zit. (Vergeet vooral niet ook het model goed met olie in te wrijven.) Je kunt er ook eerst het gips ingieten en er dan, wanneer de massa wat stijf wordt, het model tot op de helft indrukken (fig. 2).

2. In die onderste helft maken we twee diepe kuiltjes op de hoeken. Dit om bij 't gieten te voorkomen, dat er twee gipsdeelen niet goed aan elkaar sluiten (fig. 3).

3. Nu wrijven we de oppervlakte en de kuiltjes nog eens goed in met olie. Dan gieten we er weer gips in, totdat het model goed bedekt is. Is alles goed stijf, dan maken we touwen en plankjes los en hebben de twee helften, afgebeeld in fig. 4. Dit is onze gietvorm. Maar wanneer we die vormen tegen elkaar aan zetten, kunnen we niet meer bij 't model. Daarom maken we voorzichtig een opening in de twee gipsblokken, bij dat deel van 't model, dat het dichtst bij den rand is. Hier dus de kop. Maak dat gleufje liefst in den vorm van een trechter.

4 Nu komt het gieten. De blokken goed tegen elkaar aansluiten en stevig met touw omwikkelen. De gietstof (aluminium of lood enz.) smelten in een ijzeren potje en door de trechtervormige opening gieten. Eenige minuten laten bekoelen (fig. 5).

En fig. 6 laat het resultaat zien. Alles wordt bijgeslepen of gevijld en de oneffenheden verwijderd. Je kunt op die manier heel aardige beeldjes vermenigvuldigen.

EVEN LACHEN

Annie staat ergens in een hoekje hardnekkig aan haar duim te zuigen. Een dame, die op bezoek is, glimlacht en vraagt :

„Is dat duimpje zoo lekker, Annie ?"

Waarop Annie haar duim uit haar mond trekt en allervriendelijkst antwoordt :

„U mag wel 'n keertje proeven, mevrouw !

Moeder (nadat de gasten weg zijn): „Je had niet van die ingemaakte vruchten moeten nemen, Liesje. Die stonden maar op tafel als vulling."

Liesje : „Ja, moes, daar heb ik ze ook voor gebruikt."

Een meneer vraagt aan een jochie, dat voor den ingang van een villa speelt :

„Zeg, jochie, is je moeder thuis?"

„Ja, meneer."

De meneer belt een keer of vier, maar niemand doet open.

„Nou," zegt hij tot het ventje, „ik dacht dat je moeder thuis was ?

„Ja, meneer, moeder is thuis, maar hier woon ik niet !"

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLENCLUB

ZO'N KWAJONGEN.

